

Poikkihallinnollinen liikkumishjelma

TEKNLTK 26.08.2025 § 57
334/12.04.00/2025

Asikkalan poikkihallinnollinen liikkumishjelma linjaa tulevaisuudessa Asikkalan kunnan liikkumisen edistämistyötä ja siihen liittyviä toimenpiteitä. Liikkumishjelman päämääränä on edistää kunnan asukkaiden fyysistä aktiivi-suutta, poistaa liikkumisen esteitä ja varmistaa liikkumisen edistämisen poikkihallinnollisuus, pitkäjänteisyys ja systemaattisuus.

Miksi liikkumishjelma on tärkeä?

Kuntalaisten fyysistä aktiivisuutta ja liikkumista edistävät toimet ovat osa kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. Lähtökohtana on kunnan eri toimialojen sekä laajan toimijakentän poikkihallinnollinen yhteistyö paikalli-sella sekä alueellisella tasolla. Kunkin toimijan tulee omaksua liikkumisen edistäminen yhdeksi keskeiseksi tehtäväkseen ja pohtia ratkaisuja fyysisen aktiivisuuden lisäämiseksi omista mahdollisuuksistaan ja lähtökohdistaan. Yhteiset tavoitteet ja tahtotila mahdollistavat kuntalaisten fyysisen aktiivisuuden lisäämisen suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti päätöksenteosta aina pieniin arkipäivän valintoihin saakka. Kuntalaisten fyysisen aktiivisuuden edistäminen on koko kunnan asia ja työtä on tehtävä rohkeasti ja kekseliäästi.

Kuntien tehtävänä on luoda puitteet asukkaidensa liikunnalle paikallistasolla järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmille, tukemalla kansalaistoimintaa että rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Liikuntamahdollisuuksien tarjoaminen kaikille ikä- ja väestöryhmille, mukaan lukien toimintarajoitteiset ja sosioekonomisesti heikommassa asemassa olevat henkilöt, edistää yhdenvertaisuutta. Kaiken liikunnan edistämisen lähtökohtana ovat tasa-arvo, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus, terveet elämäntavat, turvallinen toimintaympäristö sekä ympäristön kunnioittaminen.

Liikkumisen edistäminen on yhteistyötä

Fyysisen aktiivisuuden edistämisessä korostuu yhteistyön ja viestinnän merkitys. Kunta ei voi yksin vastata kaikkien väestöryhmien tarpeisiin. Monipuolinen yhteistyö eri sektoreiden kanssa luo perustan, jolla fyysisen aktiivisuuden lisääminen ja hyvinvoinnin edistäminen onnistuvat kunnassa tehokkaasti ja kattavasti.

Kuntalaisten oma aktiivisuus on keskeisessä roolissa. Osallistamalla kuntalaisia toiminnan kehittämiseen varmistetaan, että liikuntapalvelut vastaavat aidosti asukkaiden tarpeita ja toiveita. Paikalliset urheiluseurat, eläkeläisjärjestöt, kyläyhdistykset sekä muut kolmannen sektorin toimijat ovat merkittäviä kumppaneita, koska ne tarjoavat monipuolista liikuntaa ja yhteisöllisyyttä tukevaa toimintaa eri ikäryhmille. Lisäksi yksityinen sektori, kuten liikuntayrittäjät, täydentävät kunnan palveluita tarjoamalla erilaisia liikunnan vaihtoehtoja.

Hyvinvointialue tekee lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä, mikä linkittyy monilta osin kunnan työhön esimerkiksi liikuntaneuvonnan osalta. Myös työpaikoilla ja työnantajilla on merkittävä rooli liikunnan ja hyvinvoinnin edistämisessä, muun muassa työmatkaliikunnan tukemisen kautta.

Yhteistyön lisäksi aktiivinen, monipuolisesti eri viestintäkanavia hyödyntävä sekä monimuotoisuuden ja samaistuttavuuden huomioonottava liikuntaviestintä on avainasemassa fyysisen aktiivisuuden edistämisessä.

Liikkumisen edistäminen kansallisena ja maakunnallisena tavoitteena
Fyysisen aktiivisuuden ja toimintakyvyn lisääminen on kansallinen tavoite, jolla pyritään vahvistamaan mm. työkykyä ja tuottavuutta, väestön mielenterveyttä ja maanpuolustuskykyä sekä vähentämään sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia. Lisäksi kävelyn ja pyöräilyn edistäminen on osa ekologisesti kestävästä liikkumisesta, mikä vähentää liikenteen päästöjä ja parantaa ympäristön laatua. Petteri Orpon nykyisen hallituksen Suomi liikkeelle -ohjelma sisältää toimintakulttuurin muutokseen tähtääviä ja arkiliikkumista lisääviä tavoitteita ja toimenpiteitä vuosille 2023–2027.

Maakunnan tasolla liikkumisen edistämisen tavoitteita ja toimenpiteitä kokoa Liikkuva Päijät-Häme 2030 -ohjelma. Ohjelman päämääränä on edistää päijäthämäläisten fyysistä aktiivisuutta ja vähentää paikallaanoloa. Ohjelmaa toteutetaan Päijät-Hämeen liiton koordinoimana poikkihallinnollisena yhteistyönä. Liikkuva Päijät-Häme -ohjelma toteuttaa osaltaan maakunnallisesti sovittuja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteitä eli hyte-kärkiä.

Asikkalan liikkumisohjelmatyö käynnistyi joulukuussa 2024, ohjausryhmään kuuluivat:

- Matti Kettunen Hyvinvointijohtaja, Asikkalan kunta
- Masa Malén Liikuntavastaava, Asikkalan kunta
- Petri Haapanen Sivistysjohtaja, Asikkalan kunta
- Nerinda Laine Varhaiskasvatuspäällikkö, Asikkalan kunta
- Aki Tiihonen Tekninen johtaja, Asikkalan kunta
- Marja Koivisto Hyvinvointikoordinaattori, Asikkalan kunta
- Risto Kuronen Asiantuntijalääkäri, Päijät-Hämeen hyvinvointialue

Lisäksi ohjausryhmä on kuullut asiantuntijoita mm. Päijät-Hämeen liitosta, Päijät-Hämeen liikunta ja urheilu ry:stä, hyvinvointialueelta sekä kunnan työllisyyspalveluista.

Poikkihallinnollinen liikkumisohjelma tuodaan päätöksentekoon syksyn 2025 aikana siten, että se käy ensin kasvatus- ja opetuslautakunnassa, teknisessä lautakunnassa ja hyvinvointilautakunnassa. Lautakuntakäsittelyn jälkeen ohjelma etenee kunnanhallituksen ja valtuuston käsittelyyn.

Asikkalan poikkihallinnollinen liikkumisohjelma liitteessä.

Valmistelija	Vs. tekninen johtaja Elinvoimajohtaja Tarja Parviainen puh. 044 778 0043, sähköposti: etunimi.sukunimi@asikkala.fi
Esittelijä	Vs. tekninen johtaja Elinvoimajohtaja Parviainen Tarja
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta merkitsee tiedoksi Asikkalan poikkihallinnollisen liikkumisohjelman sekä siihen kirjatut osiot, joiden toteuttamisessa teknisillä palveluilla on osittainen tai kokonaisvastuu.
Asian käsittely kokouksessa:	Esittelijä muutti päätösehdotusta seuraavasti: "Tekninen lautakunta merkitsee tiedoksi Asikkalan poikkihallinnollisen liikkumisohjelman sekä siihen kirjatut osiot, joiden toteuttamisessa teknisillä palveluilla on osittainen tai kokonaisvastuu sille määritetyn talousarvion puitteissa".
Päätös	Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.